

Tiltak mot skatteunndragelser

Statsautorisert revisor
Arne Frogner
Styreleder i Revisorforeningen

En av revisors mange roller er å være en bidragsyter i kampen mot økonomisk kriminalitet. I den nylig fremlagte utredningen fra skatteunndragelsesutvalget «Tiltak mot skatteunndragelser» foreslås mange og nye virkemidler for å vinne denne kampen.

Utvalget som fremla en omfattende utredning 24. februar, ble nedsatt for å bidra til å skjerpe kampen mot skatteunndragelser. Av utvalgets mandat fremgår det at utvalget skal gi en totalvurdering av myndighetenes muligheter til å avdekke skatteunndragelser, samtidig som det skal gi en grundig vurdering av potensialet for unndragelser – både med hensyn til trusselbildet som skisseres i dag, og det forventede, fremtidige trusselbildet som følge av antatt samfunnsutvikling. Utredningen er i tråd med uttalelser fra Soria Moria-erklæringen, der Regjeringen ønsket å skjerpe kampen mot skatteunndragelser.

I utredningen legges det blant annet opp til strengere medvirkeransvar, mer offentlighet og større anledning til å ta i bruk administrative sanksjoner. En mer detaljert fremstilling av utvalgets konklusjoner finnes annet sted i denne utgaven av Revisjon og Regnskap.

Avdekking og avskrekking

Myndighetene har som mål å avdekke så mange som mulig av de faktiske unndragelsene og å skape en så høy oppdagelsesrisiko at flest mulig ikke tør å forsøke seg på unndragelser. Et synlig regime mot unndragelser bidrar dessuten til at folk utvikler holdninger om at det er galt å forsøke seg.

Det er viktig at ulike interessegrupper sikres pålitelig informasjon ut fra krav om tilfredsstillende registrering og dokumentasjon av de enkelte transaksjonene gjennom regnskapsåret. Informasjon som kreves etter bokføringsreglene, vil danne grunnlag for utarbeidelse av årsregnskap, selvangivelser med vedlegg, innberetning av lønn og omsetningsoppgaver. Bokføringsreglene er sentrale i skatte- og avgiftskontrollen. Bokføringen må kunne kontrolleres gjennom ekstern revisjon og av skatte- og avgiftsmyndighetene.

De aktuelle lovene for utvalgets gjennomgang har vært ligningslovene, folketrygdloven, merverdiavgiftsloven, tolloven, særavgiftsloven og den nye skattebetalingsloven. Annen lovgivning, herunder regnskapslovgivningen, er gjennomgått ut fra dens betydning for opplysningsgrunnlag og kontroll på skatte- og avgiftsområdene.

Undergraver samfunnsmodellen

Det er ofte sammenheng mellom et samfunns skatteinivå og velferdsnivå. Svart økonomi og skatteunndragelser vil dermed på sikt undergrave den samfunnsmodellen som det er bred enighet om i Norge. Utvalget poengterer at flere fristes til å begå økonomisk kriminalitet i perioder med finanskriser og lavkonjunktur.

Vinningsmotivene kan være uforstand, liten regelrespekt, systemprotest, økonomiske vanskeligheter, lav opplevd eller antatt oppdagelsesrisiko, stor risikovilje, kynisk kost/nytte-kalkulasjon mv.

Forebygger, avdekker og rapporterer

Både forebygging, avdekking og rapportering om økonomisk kriminalitet er revisors bidrag i kampen mot økonomisk kriminalitet. Revisors tilstedeværelse i foretakene bidrar til riktig regnskapsrapportering, at lover og regler overholdes, og at færre tar sjansen på å begå økonomisk kriminalitet fordi risikoen for oppdagelse er for høy.

Styret i Revisorforeningen gjennomgikk i februar en handlingsplan for hvordan vi som næring kan bidra enda mer til bekjempelse av økonomisk kriminalitet. I løpet av kort tid ønsker vi å synliggjøre innholdet i denne handlingsplanen. Styret mener at enkle lovendringer vil kunne styrke revisors bidrag ytterligere uten særlige merkostnader for selskapene. Det vil være et bidrag for å komme enda nærmere foreningens visjon om at revisjon skal bidra til et sunt næringsliv og regnskaper du kan stole på.